

DECLARACIÓ INSTITUCIONAL DEL PRESIDENT DE LA GENERALITAT AMB MOTIU DEL 70è ANIVERSARI DE LES NACIONS UNIDES

Barcelona, 4 de setembre de 2015

Molt bon dia a tothom! Una salutació especial a totes les autoritats que ens acompanyeu. També un agraïment especial a la MIA per acollir-nos en aquest recinte de Sant Pau, que probablement és el millor marc possible per procedir a una declaració institucional de la Presidència de la Generalitat de Catalunya amb motiu del 70è aniversari de la creació de les Nacions Unides.

Celebro també poder ser aquí i celebro encara més poder recordar al començament d'aquesta declaració que aquest és un país, el nostre, una nació de les més antigues d'Europa, viva, perfectament viva; moderna, posada al dia, amb uns clars objectius de cara al futur, que es concretaran les properes setmanes, però sempre recordant que aquesta nació viva i alhora molt antiga, molt arrelada en el temps, és una nació que sempre ha tingut una vocació de presència al món. Sempre ha tingut una vocació de deixar sentir la seva veu i de deixar la seva petja al conjunt del món i ara és un moment especialment interessant en el qual molta gent a Catalunya se sent convidada que aquesta veu sigui una veu encara més intensa i que aquesta petja, aquesta contribució al que ha de ser el progrés de la humanitat sigui encara una petja marcada amb més profunditat.

Gràcies, per tant, a tots vostès per assistir aquest matí a aquesta declaració.

No és fruit de l'atzar que l'any que commemorem el 70è aniversari del naixement de les Nacions Unides sigui el mateix en què celebrem l'aniversari de la fi de la Segona Guerra Mundial. En efecte, sobre les runes d'un conflicte d'escala mundial, el multilateralisme s'erigí com a aposta per un sistema de valors i un codi de conducta basats en la cooperació com a antídoto contra la confrontació. Paraules avui molt escaients. La cooperació com a antídoto contra la confrontació. Aquí tenim una altra de les característiques del que és el poble català tradicionalment, secularment: aquesta voluntat de concertació, aquesta voluntat de diàleg, aquesta voluntat de negociació.

Les Nacions Unides, màxim símbol del multilateralisme, encarnen doncs els elements clau del propi concepte, és a dir, l'acció concertada de diversos estats per abordar els temes de comú interès. En el curs d'aquests setanta anys, han demostrat, malgrat les dificultats, que hi han sigut, i moltes vegades, la seva capacitat de gestió de reptes i situacions d'abast global que la diplomàcia bilateral clàssica no hauria pogut ni administrar ni resoldre. Tots som conscients, però, que, en aquest balanç hi ha hagut també, diguem-ho clar, errors i mancances.

No obstant, és de justícia reconèixer que, sense l'existència d'aquest marc institucional, no haurien estat possibles els avenços assolits en àmbits tan transcendents com els dels Drets Humans, el desenvolupament sostenible, la lluita contra el canvi climàtic, l'empoderament de les dones o el desarmament.

Per Catalunya, aquesta aposta pel multilateralisme i els principis que el fonamenten - el respecte a l'altre, el diàleg, la negociació i el pacte - és quelcom de natural, que enllaça amb la nostra història i encaixa amb els valors que ens defineixen com a poble, i que ens han de seguir definint com a poble, ara sí, pels segles dels segles.

Catalunya ha estat un país tradicionalment compromès amb la construcció d'un ordre mundial més just i pacífic, fet que tant té a veure amb la secular tradició constitucional i parlamentària del nostre país, una de les més antigues d'Europa. Aquesta tradició constitucional i parlamentària, en el cas de Catalunya, neix pràcticament amb el naixement de la nació. Quan parlem del nostre Parlament, del Parlament de Catalunya, l'esmentem com un dels parlaments vius més antics del conjunt d'Europa, que vol dir més antics del conjunt del món.

Així doncs, convé emfatitzar que l'aposta de Catalunya i de la seva societat pel multilateralisme no és quelcom de nou sinó que es tracta d'una aspiració i una praxi amb arrels profundes.

En aquest sentit, podem evocar la notable implicació de representants rellevants de la societat catalana en la tasca de la Societat de Nacions, predecessora de les Nacions Unides, durant la dècada dels anys vint i trenta del segle passat. La participació d'eminents juristes en comissions de treball de la Societat de Nacions, la celebració d'importants reunions d'aquesta organització a Barcelona o la creació en el seu moment de la Unió Catalana Pro Societat de Nacions, són exemples tots ells que il·lustren el compromís i la contribució de Catalunya en el projecte que encarnà aquesta organització.

Ja després en el context de les Nacions Unides, no podem oblidar el fet que són diversos els catalans que, des del seu inici, hi han exercit altes responsabilitats, com ara mateix, fins i tot al capdavant d'organitzacions com la mateixa UNESCO o ONU Habitat.

Així mateix, convé recordar que, durant la dictadura, la societat civil de Catalunya s'articulà, en estreta interacció amb els moviments europeistes, a l'entorn dels principis consagrats a la Carta de les Nacions Unides, com un element més de la lluita per les llibertats.

La recuperació i el desplegament de les institucions pròpies de govern a Catalunya i el reconeixement creixent del paper dels actors no estatals a escala internacional afavoriren, a partir dels anys noranta, per tant, fa vint anys, una eclosió de l'activitat

multilateral de la societat catalana, fet que disposà de la complicitat i el suport de les administracions públiques del nostre país, en plural.

Exemples de dita activitat són l'àmplia participació catalana –del Govern, món acadèmic i societat civil– en les conferències i cimera temàtiques dels anys noranta. Per exemple, la Cimera de Rio de Janeiro, l'any 1992; o la Conferència sobre la Dona, a Beijing, el 1995, o, més recentment, a les cimera de Rio+20 o les relatives al canvi climàtic.

L'aposta de Catalunya pel multilateralisme és, doncs, un element més de la nostra identitat, que el Govern treballa per tal de potenciar, més enllà de la responsabilitat de vetllar pels interessos de Catalunya i incrementar-ne la visibilitat com a actor global.

Identitat, responsabilitat i compromís, als quals se sumen el reconeixement de la incidència al nostre país de polítiques i decisions procedents en fòrums internacionals, i la constatació de la impossibilitat d'avançar en la resolució dels grans reptes mundials actuals sense una aposta ferma per un sistema multilateral més efectiu i inclusiu que asseguri la participació de tots els actors.

En aquest sentit, episodis com la tragèdia migratòria actual a Europa i a la Mediterrània il·lustren amb cruel precisió les mancances de les aproximacions parcials així com la urgència de respostes conjuntes, integrades i multinivell per tal d'avançar en la resolució dels reptes compartits.

Això evidencia també la diversitat dels escenaris en què es fa sentir la vocació multilateral de Catalunya. I és que, més enllà de la voluntat d'incidir en la governança global, que la tenim, la nostra història i ubicació però també la nostra determinació com a poble, fan d'Europa i de la Mediterrània escenaris naturals de l'acció exterior catalana.

Així, no hi ha dubte que el marc referencial per al conjunt de la nostra acció exterior és el marc de la Unió Europea. Catalunya en forma part des de l'any 1986, quan Espanya s'hi va integrar, i n'ha de continuar formant part sigui quin sigui el futur que decideixi el poble català el proper 27 de setembre. Aquesta, n'estic convençut, és la vocació absolutament majoritària, amplíssimament majoritària, de la societat catalana.

En aquest sentit, vull reafirmar, un cop més, la vocació de Catalunya per contribuir a la construcció d'una Europa més forta políticament, més forta econòmicament, més democràtica i més transparent, amb més lideratge polític i econòmic a tot el món, i més cohesionada socialment.

Aquesta vocació europeista es complementa indissociablement amb el marc institucional, però també de valors, que encarna el Consell d'Europa, la primera

organització d'integració europea que vetlla pels drets humans, la democràcia i l'estat de dret, mitjançant instruments que coneixeu, com, per exemple, el Tribunal Europeu dels Drets Humans, garant de la Convenció Europea de Drets Humans de 1950.

Pel que fa a l'escenari mediterrani, l'aposta estratègica i prioritària de Catalunya pel projecte europeu ha de complementar-se necessàriament amb un treball continuat en pro de la progressiva articulació de l'àmbit euromediterrani. Instrument clau en aquest esforç d'apropament de les ribes nord i sud de la Mediterrània és, ho sabeu bé també, la Unió per la Mediterrània, organització amb seu a Barcelona que compta, des del primer moment, amb el suport inequívoc i entusiasta del Govern de Catalunya, de la Generalitat de Catalunya, i que neix del Procés de Barcelona, del qual celebrem, també enguany, el seu, en aquest cas, vintè aniversari.

Aquesta capitalitat euromediterrània que representa Barcelona, unida als vincles geogràfics, històrics, socials i culturals, expliquen el compromís de Catalunya per exercir d'eix d'estabilitat al Mediterrani tot reivindicant l'aprofundiment de la dimensió mediterrània de la mateixa Unió Europea. Cosa que no sempre hem aconseguit tant com caldria, però certament des de les institucions catalanes ens hem manifestat reiteradament per intentar accentuar aquesta visió i implicació del conjunt de la UE en els afers mediterranis.

El context de la societat internacional actual, definida per la seva complexitat i per una realitat d'interdependència en tots els àmbits, sumat al compromís ja esmentat de Catalunya com a actor amb vocació d'incidència global, justifiquen per si sols la voluntat del nostre Govern de reforçar la seva política d'acció exterior.

Ara bé, és evident que en l'actual procés de transició nacional cap a la constitució d'un Estat propi a Catalunya, si aquesta és la voluntat majoritària de la població catalana, destinat a formar part de la comunitat de nacions, aquest aspecte concret agafa una rellevància encara més cabdal, la de potenciar i reforçar la política d'acció exterior de les institucions catalanes.

En aquest sentit, l'aprovació en menys de sis mesos d'una Llei d'acció exterior i de relacions amb la UE, la primera que s'ha aprovat a Catalunya des de la recuperació de la democràcia i de la Generalitat, i d'un Pla estratègic 2015-2018, són testimonis, una i altra acció, de la vitalitat i el dinamisme de l'acció exterior de Catalunya. Mentre la Llei dota a Catalunya d'una base legal reforçada per a una acció exterior més ambiciosa, el Pla estratègic 2015-2018 evidencia el compromís polític per traduir a la pràctica aquest mandat. La definició i desplegament d'una política exterior integral en l'actual context, requereix, més que mai, la incorporació d'una dimensió multilateral. És per això, com deia el secretari d'Afers Exteriors, que el Govern ha volgut reforçar la seva estructura en aquest àmbit mitjançant la creació, ara fa poc més d'un any, d'una Direcció General d'Afers Multilaterals i Europeus, primera unitat orgànica de la Generalitat amb un mandat específic en l'àmbit multilateral.

Així doncs, la Generalitat promou una important acció multilateral en el marc de la projecció exterior del país que, com hem vist, està fermament ancorada en la tradició, les aspiracions legítimes i la realitat actual d'intensa relació de Catalunya amb els organismes internacionals, així com en les perspectives que obre l'actual procés polític català.

És per això que vull aprofitar aquesta ocasió per presentar-los les prioritats estratègiques i les actuacions més recents que el Govern està duent a terme en aquest àmbit, fet que evidencia un compromís real en coherència amb el que he explicat fins ara.

En primer lloc, el Govern s'ha proposa enfortir la col·laboració amb el sistema de les Nacions Unides, especialment amb aquells organismes prioritaris, amb mandats d'interès especial per a Catalunya.

Voldria destacar, en aquest sentit, quatre casos concrets:

En primer lloc, un dels organismes multilaterals amb una relació més estreta amb el país és la UNESCO, que també celebra aquest any el seu 70è aniversari, donat el seu mandat centrat en matèries d'alt interès per a Catalunya com són l'educació, la ciència i la cultura.

El Govern de Catalunya manté amb la UNESCO una relació institucional continuada des de fa més de trenta anys, renovada el juny de 2013, amb un nou Memoràndum d'Entesa que aprofundeix substancialment aquesta col·laboració i obre noves oportunitats de relació. Fruit d'aquest acord em plau anunciar-los que enguany donarem suport a un projecte de la UNESCO en l'àmbit del patrimoni immaterial a la Mediterrània, i que iniciem un programa de destacament d'experts catalans a la seu de l'organització a París.

Un altre exemple: hem reprès la col·laboració amb l'Alt Comissionat de les Nacions Unides pels Drets Humans, al qual donarem suport enguany en el desplegament dels seus mecanismes i procediments especials, fent especial atenció als drets humans de les persones migrants, un tema malauradament de rabiosa actualitat.

Un altre exemple, l'Organització Mundial de la Salut és també un dels organismes prioritaris amb els quals es treballa, tenint en compte l'oficina que aquesta organització té a Barcelona des del 1998 amb el suport de la Generalitat. Cal mencionar també la col·laboració assídua d'especialistes catalans amb l'OMS i el fet que Catalunya és pionera en l'abordatge dels reptes de la salut a nivell global.

I un últim exemple, la Generalitat col·labora directament amb la Universitat de les Nacions Unides, que ha ubicat aquí, al recinte de Sant Pau, l'Institut sobre

Globalització, Cultura i Mobilitat. El Govern s'ha fixat com a prioritat assegurar-ne la viabilitat futura, en col·laboració amb les altres administracions que hi donen suport.

Una segona prioritat s'orienta a reforçar els vincles amb els organismes internacionals en els àmbits econòmic, financer i comercial, d'especial importància per posicionar l'economia catalana al món i contribuir als grans reptes de desenvolupament global. Em refereixo al Grup del Banc Mundial, per exemple; a l'Organització per a la Cooperació i el Desenvolupament Econòmic (OCDE) i els bancs regionals de desenvolupament. També en aquest àmbit, la Generalitat promou una major participació del sector empresarial català en les licitacions i oportunitats de negoci d'aquests organismes, també des de la perspectiva de l'assessorament tècnic, com a reforç de la política d'internacionalització de l'economia catalana.

Igualment, el Govern treballa per reforçar la seva presència i relació amb altres organismes europeus d'especial interès més enllà de la Unió Europea. És el cas del ja esmentat Consell d'Europa, per reforçar les actuals línies de treball conjuntes, i l'Organització per a la Seguretat i la Cooperació a Europa (OSCE).

Element clau en aquesta estratègia de reforç i desplegament de la dimensió multilateral en la nostra acció exterior, és l'estratègia per situar Catalunya com a referent per a l'establiment de seus d'organismes, programes i trobades internacionals. Continuem treballant en suport d'aquest recinte de Sant Pau, Patrimoni Mundial per la UNESCO, per tal que esdevingui, amb la participació de diverses institucions i administracions, un pol d'innovació, coneixement i acció multilateral.

Com vostès ja saben, el recinte acull actualment seus de l'OMS, d'ONU-Habitat, la Universitat de les Nacions Unides, l'Institut Forestal Europeu, l'Aliança Mundial d'Operadors d'Aigua i Sanejament, i la Xarxa Global d'Universitats per a la Innovació. Tots aquests temes, directament relacionats amb la prioritat de l'agenda institucional, política i social catalana.

La presència d'organismes internacionals, però, no s'acaba aquí. Barcelona acull delegacions de la Comissió Europea i del Parlament Europeu, és la capital de la governança multinivell amb les seus dels secretariats de Ciutats i Governes Locals Units i ORU-FOGAR, i també acull organismes i programes vinculats al PNUMA, l'ONUDI i l'UNECE. I a més, com vostès saben, ja que estem a la ciutat de Barcelona, capital de Catalunya, tenim una tradició també secular d'acollida i de presència – i celebro la vostra presència avui aquí – de nombrosíssims consolats de diferents països a la nostra ciutat i al nostre país. Fins al punt que sabeu que Barcelona és una de les ciutats, encara no capital d'Estat, diguem-ho així, que acull més consolats d'altres països de tot el món. No és la primera, ni la segona, però està entre les cinc primeres. Per tant, val la pena reconèixer també això, perquè forma part, primer, d'aquesta mentalitat d'obertura del que és el país de portes enfora i,

segon, diguem-ho també clar, de l'interès de molts països de fora per tenir una presència activa a la nostra capital, a la nostra ciutat de Barcelona.

Un altre component clau de l'acció multilateral del Govern és la promoció de la participació i contribució de Catalunya a les cimeres i conferències internacionals rellevants, que, en molts àmbits, tenen una incidència directa al país i en la definició de les nostres polítiques públiques.

Concretament, Catalunya està participant actualment en dos processos que marcaran l'agenda global dels propers anys pel que fa al desenvolupament sostenible i la lluita contra el canvi climàtic.

Es tracta, en primer lloc, de l'Agenda 2030 per al desenvolupament sostenible, que ha de prendre el relleu als Objectius de Desenvolupament del Mil·lenni. Des del Govern ja estem treballant en el seu estudi i adaptació, tant per a la seva implementació al nostre país, com en el suport que en puguem donar per al seu desplegament arreu, més enllà també del nostre propi país.

El segon gran àmbit, on estem treballant en aquest sentit, es refereix a la lluita contra el canvi climàtic i la cimera, coneguda com a COP21, que es durà a terme a París a finals de 2015.

En aquest sentit, em plau ressaltar el fet que el projecte impulsat pel Govern sota el nom "Agenda catalana vers a COP21" ha rebut el reconeixement oficial del Govern francès, en tant que secretariat de la COP21; mostra aquesta de la capacitat discursiva i innovadora que tenim en àmbits específics com els de la sostenibilitat i la lluita contra el canvi climàtic.

Precisament per la voluntat de contribuir al capital de coneixement que Catalunya ha acumulat en els darrers quaranta anys en àmbits com la promoció del teixit econòmic, el model de concertació social, la provisió de la salut, el desenvolupament urbà intel·ligent o la sostenibilitat, és també un objectiu prioritari de l'acció multilateral del Govern impulsar la presència de catalans i catalanes als organismes internacionals.

En aquest àmbit, enguany s'inicia una nova política de destacament d'experts de la Generalitat a organismes internacionals, ja he mencionat abans el tema de la UNESCO, però també la creació d'una nova beca conjunta amb la Fundació Jaume Bofill per a l'OCDE.

Paral·lelament, aquest any celebrem el desè aniversari, un altre aniversari, de les beques Canigó, amb el compromís de reforçar aquest instrument, que ha permès a 163 joves catalans en aquests darrers deu anys realitzar pràctiques a més d'una vintena d'organismes internacionals.

I vaig acabant. Aquest any de commemoracions – les Nacions Unides, la UNESCO, el Procés de Barcelona- ofereix una oportunitat idònia per reflexionar sobre el sistema internacional actual i fer balanç de tot allò que s'ha fet però també de tot allò que aspirem assolir en el futur. Aspiració que ha de ser compartida amb les aportacions de tots els actors de la societat, des del món acadèmic a l'àmbit empresarial, passant pel sindical, el ric teixit associatiu que tenim a Catalunya, el ric teixit cultural i el ric teixit social del nostre país.

No voldria, per tant, concloure sense fer una menció a l'estreta relació entre el que celebrem avui aquí i les perspectives que obre l'actual procés polític català. I és que aquest any potser, si així ho decideix el poble de Catalunya, és a les seves mans aquesta decisió, testimoni de la gestació d'un nou Estat a Europa.

Aquest nou Estat, en cas de produir-se, i així ho he reiterat en nombroses ocasions, serà un soci de confiança a tot arreu, disposat a assumir plenament i immediatament des del primer moment totes les seves obligacions internacionals. En aquest sentit, el que Catalunya busca, com ja vaig dir fa uns mesos a la Universitat de Columbia a Nova York, no és altre que unir esforços amb la resta de nacions lliures del món per fer front als desafiaments d'avui i donar forma, junts, al nostre futur comú, que o és comú o no serà bon futur.

El nostre compromís amb un món just i pacífic, com ja he assenyalat, es deriva de la nostra història, de la nostra història secular, dels nostres principis i de les nostres aspiracions. Catalunya desitja, en aquest sentit, contribuir i treballar per tal de fer realitat aquesta visió.

Catalunya està cridada a esdevenir un eix d'estabilitat, no només d'estabilitat financera, creativitat i creixement econòmic a la península Ibèrica i al sud d'Europa, sinó també un pol i un eix d'estabilitat en termes de seguretat. Això és quelcom que de vegades s'oblida o es deixa de banda i també ha de ser un compromís en el cas de Catalunya. Un pol d'estabilitat en temes de seguretat, així com de convivència social i intercultural a l'oest de la Mediterrània.

En aquest setanta aniversari de les Nacions Unides, Catalunya vol reiterar la seva aposta pel multilateralisme, la seva convicció envers els principis que aquest representa, i la seva determinació a contribuir al seu bon funcionament.

Des dels desafiaments del canvi climàtic, fins al desenvolupament sostenible passant per la promoció i protecció dels drets humans, Catalunya està preparada i capacitada – i avui n'he volgut donar una petita mostra - per aportar una contribució a la resolució dels grans reptes de la comunitat de nacions.

Voldria acabar recordant les paraules que un predecessor meu, el president Francesc Macià, ja l'any 1932, en altres circumstàncies històriques, pronuncià: "Nosaltres també diem a tots els pobles del món que estem desitjosos d'anar a llur

costat en la conquesta de tots aquests ideals de llibertat i de justícia i, sobretot de pau”. I amb això el president Macià no feia altra cosa que enllaçar amb el que era una part significativa de la mentalitat i, per tant, també de la identitat catalana forjada al llarg dels segles.

Catalunya, això que els acabo de dir i que deia el president Macià, ho vol i està preparada per fer-ho.

Moltíssimes gràcies.